

EVENT PRESIKHAAF SCHOOLMEUBELEN

Over onderwijsvisie en de leeromgeving

Op woensdag 12 oktober werd wegens grote belangstelling het onderwijs­event "Onderwijsvisie vertaald naar de leeromgeving van morgen" herhaald. De deelnemers kregen er inspiratie over het inrichten van hun leer- en werkomgeving.

"Fijn dat we weer hier mogen zijn", opende Hans Haarman van Presikhaaf Schoolmeubelen. "Als Presikhaaf Schoolmeubelen ondersteunen we het behoud van het Park met de inrichting van het Leslokaal van De Hoge Veluwe Buitenschool. We zijn natuurlijk van oudsher inrichters, maar weten inmiddels dat de klas van de toekomst eigenlijk niet bestaat. Niemand weet hoe scholen er over tien jaar uitzien, maar we kunnen wel meedenken over onderwijsvormen en de inrichting van de leeromgeving." In de zaal zaten schoolleiders, facilitair managers, IB-ers en leerkrachten.

UITDAGEND INRICHTEN

"Ik heb twaalf jaar ervaring als docent in het mbo en ben mateloos geïnteresseerd in de beleving van de fysieke leeromgeving gericht op leren, ontwikkelen en welbevinden", stelde dagvoorzitter Lotte van Egmond, eigenaar van Lot to Learn en onderwijsadviseur bij Edux. "De fysieke leeromgeving begint bij de visie op het onderwijs en de leerling en daarmee de relatie tussen de leerkracht en het kind. Het gaat ook over

kwalificatie, persoonsvorming en burgerschap. Het nadenken over de leeromgeving gaat daarom over differentiëren, dus ook over samenwerken, leren communiceren, ontmoeten en kennis delen. De leeromgeving doet veel met het brein van kinderen, zowel op welbevinden als op ontwikkeling en leerprestaties. Daarom is het zo belangrijk om de leeromgeving uitdagend in te richten, waarbij de verbinding met de omgeving vanzelfsprekend is. Het gevoel dat je vanuit de natuur meeneemt zou je om kunnen zetten naar die leeromgeving. Planten in de leeromgeving zijn goed voor het welbevinden en daarmee de leerprestaties; groen als onderdeel van de buitenomgeving is goed om het bewegend leren te stimuleren."

ONTWERPVISIE ONDERWIJS­PROCES

"Wat wil je de leerling aan het einde van de dag of week meegeven?" vroeg Greg Priem als strategisch onderwijsconsultant van SPEYK zich af. "Ik heb 21 jaar voor de klas gestaan en op verschillende manieren samenwerken heb ik altijd leuk gevonden. Tijdens de coronacrisis zat iedereen naar een scherm

te staren en zag je als docent dat een leerling afhaakte. Die benaderde je dan persoonlijk en trok je er weer bij. Online onderwijs heeft voor- maar zeker ook nadelen, maar het is een feit dat scholen die transitie naar digitalisering doormaken. Digitale beveiliging is daarbij van ongekend belang en zou bovenaan de agenda moeten staan dit schooljaar. Denk aan beveiliging van leerlingen, medewerkers en ouders. Ook beveiliging en risicomanagement van schooldata is een onderwerp dat naar mijn mening zeker aandacht moet hebben. Wij helpen als organisatie om die transitie van (leerling-)gegevens naar de cloud veilig in te richten en doen dat inmiddels bij 700 scholen. Wie kent bijvoorbeeld de leeractiviteiten en doelen van zijn collega's en hoe organiseer je een veranderend onderwijslandschap? Welke leeractiviteiten organiseert een docent met welk lesdoel en hoe geef je dat in een lesweek vorm? Een school moet zo ingericht zijn dat er een goede verhouding is tussen organisatie, curriculum en samenleving. De leerling wil zich op een school competent voelen, zich verbonden voelen en autonoom zijn. In het ontwerp van zo'n digitale organisatie moet je dus ook leerlingen meenemen. Dat vraagt om een gerichte interventie en goede instructies. Kortom: je leert van en met elkaar en constructieve afstemming is nodig. Dat zijn de voorwaarden om het onderwijsproces digitaal te herontwerpen."

DIGITALE GELETTERDHEID

"Vanaf het moment dat ik aan de Pabo ben afgestudeerd, ga ik op zoek naar mogelijkheden die ICT kan bieden in de dagelijkse onderwijspraktijk", begon Bas van den Brand, werkzaam als trainer digitalig bij

Edux. "Kinderen hebben er baat bij om stevig in hun schoenen te staan. Ik zie hoe onze digitaliserende maatschappij constant in ontwikkeling is en wat dit van onze kennis en vaardigheden vraagt. We denken vaak dat onze kinderen al erg ICT-vaardig zijn. Deels klopt dit, maar we dienen leerlingen vooral kritisch en bewust te leren handelen binnen onze sterk

"Het gevoel dat je vanuit de natuur meeneemt zou je om kunnen zetten naar de leeromgeving"

gemedialiseerde wereld. Bij het onderwijs in digitale geletterdheid staat deze kritische houding van de leerling centraal. Digitale geletterdheid bestaat uit de domeinen ICT-basisvaardigheden, mediawijsheid, informatievaardigheden en computational thinking. In het masterplan basisvaardigheden (gelanceerd door minister Dennis Wiersma) wordt digitale geletterdheid benoemd als basisvaardigheid. Komt dit er dan allemaal bij? Nee, je kan digitale geletterdheid ook heel goed combineren met bijvoorbeeld taalontwikkeling. Het is goed dat elke school zich afvraagt in hoeverre digitale geletterdheid een rol speelt in de eigen organisatie en wat dit vraagt van de leeromgeving. De uitdaging is om van ad-hoc activiteiten naar een visie-gedreven en geïntegreerde aanpak te gaan." Tijdens de workshop raakten de deelnemers vertrouwd met de invloed van de digitaliserende maatschappij door het Imp@ctspel van Edux te spelen. ▶

“Die natuurlijke vaardigheden heeft het jonge kind in zich en vormen de basis van het onderzoekend en ontwerpend leren”

ONDERZOEKEND EN ONTWERPEND LEREN

“Het start bij nieuwsgierigheid en verwondering”, legde Wendy Braat-Goderie uit. Ze gaf een workshop onderzoekend en ontwerpend leren vanuit Edux. “Die natuurlijke vaardigheden heeft het jonge kind in zich en vormen de basis van het onderzoekend en ontwerpend leren. In de ontwikkeling van kinderen legt het brein steeds meer structuren aan en dat leidt ertoe dat mensen zich eerder afvragen wat van hen verwacht wordt. In het onderwijs richten we ons vaak op het goede antwoord. Bij onderzoekend en ontwerpend leren gaan we op zoek naar diverse mogelijke antwoorden. Dit is essentieel in de omgang met kinderen en voor het inrichten van een leeromgeving. Die moet nieuwsgierig maken, prikkelen en aanzetten tot ontmoeting.” In het vraagstuk dat Wendy de deelnemers voorlegt leren ze te redeneren, argumenteren en naar elkaar te luisteren. Dan blijkt dat iedereen op een eigen manier naar een context kijkt. “Het naar elkaar luisteren vergroot de woordenschat en maakt de context betekenisvol. Hoe mooi is het om tegen een kind te zeggen: Ik zou het ook niet weten, maar ik heb wel vaardigheden om met jou op reis te gaan. Van het stimuleren van nieuwsgierigheid gaat het brein

Bekijk via de QR-code de Aftermovie video ‘Over onderwijsvisie en de leeromgeving’.

aan. Onderzoekend leren is een proces en vraagt om procesdidactiek. Daarom is het belangrijk dat schoolleiders, managers en leerkrachten dezelfde visie delen. Vooral leerkrachten kunnen als eerste het vuurtje van nieuwsgierigheid bij het kind aanwakkeren.”

LUCHTKASTEEL OF KATHEDRAAL

“Hoe implementeer je effectief een innovatieve leeromgeving,” opende Remco Liefding, manager innovatief onderwijs bij WisMon. “Ik vind aandacht voor organisatieontwikkeling belangrijk, maar veel mensen zijn terecht allergisch voor het woord implementeren. Het roept op dat veranderingen van bovenaf worden opgelegd. Vanuit mijn praktijk weet ik dat de mooiste veranderingen van onderaf komen. Ik gebruik graag de metafoer of we luchtkastelen of kathedraalen bouwen als we het hebben over innovatieve leeromgevingen als een Techlab of Makerslab. Bijvoorbeeld, we zijn allemaal met kinderen bezig, maar toch merk ik in onderwijsorganisaties dat de inbreng van de leerling minimaal is als we een dergelijke omgeving aan het opzetten zijn. Dat terwijl de leerling onze klant is en de rest eerder belanghebbend. Ook het belang en inbreng van de leerkracht wordt onvoldoende meegenomen. De leerkracht is uiteindelijk de regisseur van het leerproces, maar wordt onvoldoende in het proces van het opzetten van een techlab betrokken. Daarnaast maken we ook te weinig gebruik van de creativiteit en innovatiekracht die binnen een school aanwezig is. Wat me ook opvalt is dat alle inspanningen om er een succes van te maken niet gericht is op de outcome, maar te veel op de output. Denk daarom eens in (klant)processen en vraag jezelf af hoe je echte waarde kunt toevoegen zowel binnen als buiten je techlab. Neem de tijd en heb aandacht voor het fundament, dan komt die kathedraal er vanzelf.”

“Julie hebben vanuit verschillende perspectieven leren kijken naar de eigen toekomstige leer- en werkomgeving” vatte Lotte de dag samen; “er is geen standaard antwoord, maar elk proces begint bij verbinden en ontmoeten. En de omgeving van de Hoge Veluwe hielp enorm om ook het belang van een duurzame en natuurlijke leeromgeving te zien en vooral te voelen. 🎧

🎧 De dag werd georganiseerd door Presikhaaf Schoolmeubelen in samenwerking met SPEYK, Wismon, Edux en Lot to Learn. Wilt u meer informatie over een van de besproken thema's van het Onderwijs Event? Neem dan contact op met de event coördinator van Presikhaaf Schoolmeubelen: Tamara Breukel via communicatie@schoolmeubelen.com.